

رسالة جامع

درس پنجم: امامت، قداوم رسالت

کتاب: دین و زندگی ۲: پایہ یازدهم

دوره دوم متوسطه

سورہ مبارکہ مائدہ؛

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ ۚ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسْرِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ أَنْ تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ ۚ فَعَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسْرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ تَدْمِينًا ﴿٥٢﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ ۚ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿٥٣﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ ۚ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ۚ ذَٰلِكُمْ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٤﴾

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ ۚ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْعَلْبُونَ ﴿٥٦﴾

سوالات

۱ طرح و برنامه خداوند برای جامعه اسلامی پس از پیامبر (ص) چیست؟

۲ بعد از پیامبر جامعه در چه مسیری و چگونه باید حرکت کند؟

۳ رهبری جامعه اسلامی بعد از پیامبر (ص) باید به عهده چه کسی قرار گیرد؟

مسئولیت‌های پیامبر

۲. تعلیم و تبیین دین؛ این مسئولیت با رحلت پیامبر(ص) پایان نمی پذیرد.

۱. دریافت و ابلاغ وحی؛ این مسئولیت با رحلت پیامبر(ص) پایان می پذیرد.

۳. حکومت و ولایت؛ این مسئولیت با رحلت پیامبر(ص) پایان نمی پذیرد.

فرضیات پیرامون
مسئولیت‌های ۲ و
۳ پیامبر بعد از
ایشان

۱. سکوت قرآن و پیامبر؛ به دو علت هدایت‌گری قرآن و آگاهی پیامبر نسبت به اهمیت این جایگاه این فرضیه باطل است

۲. اعلام پایان این دو مسئولیت همانند مسئولیت اول؛ با توجه به نیازهای روزافزون جامعه و ظهور مکاتب و فرقه‌های جدید و نیاز به حکومت این فرضیه هم باطل است.

۳. ضمن تعیین جانشین مسئولیت‌های دوم و سوم را به او واگذار کرده است؛ با توجه به نیازهای جامعه اسلامی و اخبار نقلی و عقلی این فرضیه درست است.

دلایل ولایت امام علی (ع)

۱. آیه انذار؛ «وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ» شعراء/ ۲۱۴

۲. آیه ولایت؛ «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ» مائده/ ۵۵

۳. حدیث جابر؛ اولی الامر در آیه؛ «إِنَّمَا أُيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ...» نساء/ ۵۹ امام علی (ع) و دوازده فرزند اوست.

۴. حدیث ثقلین؛ «...إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ أَمْرَيْنِ إِنْ أَحَدْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا كِتَابَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ أَهْلَ بَيْتِي عِترتي...»

۵. حدیث منزلت؛ «...أَنْتَ مَعِي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي...»

۶. حدیث غدیر؛ بر اساس آیه ۶۷ مائده؛ «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ...» در روز غدیر خم امام علی (ع) جانشین پیامبر (ص) معرفی شد؛ «... مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلَيْ مَوْلَاهُ...»

عصمت ائمه اطهار

از آیه ۳۳ سوره احزاب؛
«إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا»
نکات زیر قابل دریافت است؛

۱. اهل بیت (ع) در این آیه شامل امام علی، حضرت زهرا و فرزندان ایشان می‌شود.

۲. هرگونه ناپاکی ظاهری و باطنی را از امام علی حضرت زهرا و فرزندان ایشان بر می‌دارد.

۳. با توجه به معصوم بودن آنان سخن و عمل آنان مطابق دستورات دینی است.

۴. سایر ائمه در احادیث دیگری از زبان پیامبر (ص) معرفی شده‌اند.